

Op 18 juli werd het ontwerp in de Tweede Kamer aangenomen. Nu was het tijd voor de voorstanders van een school met de Bijbel om tot een daad over te gaan.

Op vrijdag 19 juli kwam de kerkeraad bijeen en besloot, dat op a.s. zondag na voor- en namiddag godsdienstoefening gelegenheid zal worden gegeven op daartoe gereedliggende lijsten te tekenen terzake van het Christelijk onderwijs.

Indien men verhinderd was bestond er ook nog de mogelijkheid de lijsten te tekenen op maandag, dinsdag en woensdag van 9 tot 1 uur ten huize van J. Brunt, Cornelis Brunt, G.G.H. van den Berg en J. Hamerling.

Op maandagavond werd er bovendien een bidstond gehouden om 7 uur waarvoor de scriba, ds. Jansen Schoonhoven, door het lot als voorganger werd aangewezen.

Zo vroegen 624 Woerdenaren "dat het Uwer Majesteit gelieven mocht aan de thans aanhangige wetsvoordracht voor het Lager Onderwijs Uwe Koninklijke sanctie niet te verleen, en daarentegen zulk een regeling voor de lagere school in te voeren, waardoor het voor den armste zoo goed als voor den rijkste in Uw land mogelijk worde, desverlangd zijn kinderen een school te kunnen bieden met den Bijbel".

De Koning gaf zijn sanctie wel. Oppervlakkig beschouwd was de slag voor de bijzondere school dus verloren. Maar er kwam door de actie voor het petitionnement wel een opleving en toenevende offervaardigheid. Ook in Woerden werd besloten om in het vervolg bij de godsdienst-oefeningen op de laatste zondag van oktober en mei een collecte voor het Christelijk Nationaal onderwijs te houden. De helft van de collecte was bestemd voor het hoofdbestuur en de andere helft moest bij de spaarbank gedeponeed worden. Dit alles zou uitlopen op de opening van de eerste Christelijke school in Woerden op 2 mei 1881.

EEN PEDANTE SCHOOLMEESTER TE HARMELEN

door: J.W.C. van Schaik.

De verhouding tussen onderwijzers en ouders van leerlingen is momenteel heel anders dan zo'n honderd jaar geleden.

Als gevolg van de lage salarissen werd menige leerkracht gedwongen om, door het geven van bijlessen, iets extra's te verdienen.

Meester J. van der Staay was het eerste hoofd van de St. Bavo-school te Harmelen die in 1869 werd opgericht. In datzelfde jaar kreeg hij ter assistentie een "onderwijzer van bijstand" waarover verder geen gegevens bekend zijn. In 1886 vertrok Van der Staay naar Woerden; hij werd opgevolgd door de heer Sluijters.

De brief die hierna volgt werd door meester Van der Staay geschreven aan Martinus de Vrankrijker (1834-1876) en heeft betrekking op diens zoon Wilhelmus Nicolaas de Vrankrijker (1869-1933).

Mijnheer,

Bij deze heb ik de eer U kennis te geven:

- 1 Dat Uw zoon Willem den 1en Mei 1874 op school is gekomen.
- 2 Dat het heden den 26en November 1874 is.
- 3 Dat het tijdsverloop van No 1-2 niet langer is dan een half jaar, wanneer men de zonneilig- en vacantiedagen er afrekent.

- 4 Dat ik U in der tijd gezegd heb, dat bovengenoemd Uw zoon in den tijd van een ½ jaar zou lezen.
- 5 Dat U heden namiddag zelf onderzoeken kunt of mijne woorden waarheid bevatten en vervuld zijn geworden.
- 6 Dat een bevordering van 1e Spelboek op 1e Leesboek een reuzenstap genoemd wordt.
- 7 Dat ik Willem dien reuzenstap reeds vóór 1½ maand had kunnen laten doen, doch niet durfde uit vrees van ongenaamheden (sic) van andere ouders.
- 8 Dat deze onaangenaamheden toch niet zullen uitblijven en ik daarom gezegd heb, dat hij thuis van mij les heeft gehad.
- 9 Dat ik U verzoek dit te willen beâmen en mij voor de gegevene privaatslessen à 50 cts. te willen voldoen.
- 10 Dat U deze bijna nooit voorkomende snelle vooruitgang niet moet toeschrijven aan de meerdere vlugheid, bevattelijkheid of huiselijke ontwikkeling des jongens maar
- 11 Enkel en alleen aan de nimmer geëvenaarde knapheid des onderwijzers om den leerlingen die W. den Vrankrijker heeten, dit alles in zoo korten tijd bij te brengen.
- 12 Dat het een ongehoorde en onvergeefelijke dwaasheid Uwerzijds zou zijn om hem later geen les te laten geven in:
de Fransche en Duitsche taal.
Het Boekhouden en Schoonschrijven
Beginselen Latijn en Engelsch
Algebra en Wiskunde.

Waartoe zich

minzaamst aanbeveelt

Uw dienaar
J. v.d. Staay.

1 Vel papier	1½ cent
1 Couvert	1 "
1/10 pijp lak	1½ "
Inkt	½ "
Gebruik v. pen	½ "
tijdverlies	
bij 't schrijven	1 "
	<hr/>
Tot. Gen.:	6 cent

Leerlingen van de St. Bavoschool te Harmelen ca. 1875.

Links meester Van der Staay, rechts de "onderwijzer van bijstand".

Op de tweede rij, vierde van rechts: Wilhelmus Nicolaas de Vrankrijker (1869-1933).

SCHETSEN VAN HARMELEN VERVAARDIGD DOOR W.N. DE VRANKRIJKER

door: J.W.C. van Schaik.

Wilhelmus Nicolaas de Vrankrijker werd geboren te Harmelen 14 februari 1869. Hij was de zoon van Martinus de Vrankrijker en Maria Hermina Hardenberg.

Op 1 september 1893 huwde hij met Maria Adriana Mulder. Uit dit huwelijk werden zes kinderen geboren. In 1917 vertrok het gezin naar Utrecht.

W.N. de Vrankrijker heeft in zijn werkzame leven zeer veel gedaan in het belang van de boerenstand. Hij was mede-oprichter en kassier van de Boerenleenbank te Harmelen; secretaris-penningmeester van de waterschappen Breudijk, Oudeland en Indijk en van het waterschap Bijleveld en Reijerscop; mede-oprichter en secretaris van de afdeling Harmelen en Veldhuizen van de Stichtsche Boerenbond; voorzitter van de Stichtsche Boerenbond; lid van het hoofdbestuur van de Nederlandsche Boerenbond; mede-oprichter (27 maart 1909) en secretaris van de Onderlinge Brandverzekering voor Harmelen, Veldhuizen, Oudenrijn en Omstreken die een afdeling was van de Stichtsche Boerenbond.